

احمد ايلله

عدالت داستانى

عاشيق اربيبانى

عليرضا ذبحق

علیرضا ذیحق (۱۳۳۸ - خوی)

احمد ایله عدالت داستانی

«ع. آغ چاپیلی» آدی ایله شسهرت تاپان علیرضا ذیحق چاغداش آذربایجان ادبیاتی نین کؤرکملی سیماسی و حکایه ژانری نین یارادیچی یازاری دیر.

۱۳۵۹ - نجی ایلهده «مدده قورقود» آیلیق ادبی مجله سسی نین یاش کاتبیسی اولارکن ۱۳۸۲ -نجی ایلهده ایسه «اورین خوی» درگی سسینین یاش یازاری ایدی. اثرلریندن «آذربایجان گولوشی» (۱۳۶۱). «قشقلانی ائل ادبیاتی» (۱۳۶۱) و «غلام حمیر داستانی» (۱۳۷۸) نا گنیش اؤنچوده نشر اولوب پاییلاراق بیوتون ادبیات سنوه رلرین استقبالی ایله اوغرامیشدیر.

۱۳۸۰ - نجی ایلهده «زخم شیشه» آدی حکایه لر مجموعه سسی زوفا اننتسارانی طرفیندن چاپ اولاراق. مطبوعات دایرندی حادته کیعی دیرلن دیر یلیب حالقیندا تنقیدی مقاله لر چلمیش دیر.

یازچی نین بیر باشقا اثری ده «اینگین اولدوز» آدی حکایه لر مجموعه سسی دیر کی ۱۳۸۵ ایلهده نشر اولونارکن رئالیستی گوجو ایله معاصر اجتماعی حیثیتمیزین بدیعی تصویر ی و ساتیریک تمثیلی دیر.

«احمد ایله عدالت داستانی» «علیرضا ذیحق» مین یئنی اثری دیر کی ایلتک دفعه اولاراق خلق دیلیمنین آیدیب مکتوب لاشیب دیر.

طرح روی علقه خوری تهران

علیرضا ذیحق

احمد ایله عدالت داستانی

عاشیق ادبیاتی

علیرضا ذیحق

(ع. آغ چایلی)

انتشارات زوفا

1385

احمد ایله عدالت داستانی

احمد ایله عدالت داستانی

داستانی بیله ن و یازان : علیرضا ذیق (ع.آغ چاپکی)

شمارگان : 300 جلد

چاپ اول : 1385

لیتوگرافی، چاپ و صحافی : سروش خوی

شاپک 9-08-7229-964

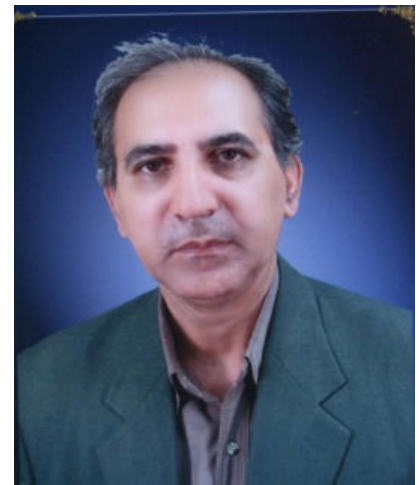
ISBN 964-7229-08-9

کتابخانه ملی ایران 80-12849 م

انتشارات زوفا:

تهران - صندوق پستی 731 - 13185

zihagh@yahoo.com

احمد ايله عدالت داستاني

سابق قديم لر همدان شهرينده بيرظاليم زور دئيهن ارباب وارايدى مهدي خان آدیندا . مهدي خان رعيتيه او اندازه بهره وئرهدى كي اولمه ديريل كئچينسين و بو ایلدن او ايله يئتيرسين . اونون بير قیزی وارايدى عدالت آدیندا وگونده آتاسی نان اوز به گؤز ایدی كي گوردوك لری ایشلر دوز دئیل . آتاسینا دئییردی : « سن نیه گرك رعیتین حقین آلیب اوزون ییه سن . هرکس گرك اوزتلاش و زحمتی نین بهره سین اوزو ییه .

مهدي خان ، عدالتین بو سؤزلریندن چوخ ناراحات ایدی و دلیل - نصحت ايله اونون دوشونجه سین ده بیشدیره بیلیردی . ایندی كي عدالتی تانیدیق گوره ك احمد کیمدی . عدالت گیلین قونشولوغوندا « کرم » آدلی بیر رعیت وارايدى كي اوزوندن توپراقی و زمی سی اولدوغو ایچون مهدي خانین آلی آلتیندا دئیلدی . احمد ، کرمین اوغلو ایدی و او تاریخ او دؤوره ده احمد ايله عدالت ایکی سی بیر مکتب ده درس اوخویوردولار .

اونلار زامانلا بویا - باشا چاتیرلار و گون او گون اولور كي کرم ایسته بیرداری دنیاده اولان بیر دانا اوغلو احمدی ائولندی ریب بؤیوک بیر توی - دوگون توتا . خانیم دئیر کی احمدین کیمسه ده گوزو وارسا گندیب اونو آلمایمیزی باخچی دی . احمدین آناسی دا چوخ سئوینیب دئی : « اونان بیر خبر توتوب گلیب سنه دئیرم . گوره ك کیمین قیزین ایستیر کیمدن خوشو گلیر . « آخسام اولجاق احمد ائوه گلیب اوز اتاقینا گئتدیك ده ، آناسی اوزونو اونون یانینا وئریب دئی : « نچه مدت لردی حسرت چکیردیك سنه توی ائدهك توی باشلا یاق ! ایندی کی آتان بو ایشه راضی لیق ائدیب سؤیله گوروم کیمی ایستیرسن !» احمد اوتانان کیمی اولوب دیلی توتار- توتماز دئی : « آناجان دنیادا تکجه سئودیگیم ، گوز آجیب گوردوگوم و آیلار - ایللر کونول وئردیگیم قیز ، عدالت دی .»

تاکی دئیهنده عدالتی سئویره م احمدین آناسی دئی : « نجه ؟! نجه ؟! اوغول سن عدالتی ایستیرسن ؟ او بیر ارباب قیزی بیز بیر رعیت . اونلا بیزیم کی توتماز و بلکه ده ایسته دیک سنه گلمه دی ! باشقا بیری یوخمو ؟ » احمد آناسی نان مهربان چیلیقلا دانیشارکن سؤیله دی : « من عدالتی سئودیگیم کیمی اودا منی سئویر . چوخدان دی بو

احمد ايله عدالت داستانى

سئودايه توتولوب عشقimiz دوام ائدير . بير -بيرميزله برابر ياشاماغا سؤز وئرميشيك !
 آنجاق اولوم بيزي آييرا بيلهر آنا؛ آراقدا قان قوپسادا كيمسه بيزي آييرا بيلمهز .
 آناسي حال - قضيه ني كرمه دئيب بير پارا صلاح - مشورت دن سورا ايكي سئودالي ني
 بير - بيريندن آيرماق گناه دير دئيه ائلين آغ ساققالارين ائوه چاغيرديلار . واخت او واخت
 اولدو كي گئجه دي و گئديرلر اربابين ائونه ائلچي ليگه . باغين قاپيسيني تيققيلداديب
 اونلاري ايچري آلديلار . مهدي خان اونلارا « چوخ لطف ائديب ائويميزه صفا وئريب سيز » دئيه
 بير آز اگله شيب خوش - بئش دن سورا نه ايچون گلكليك لريني سوروشدو .
 قوناقلار بير- بيرينين اوزونه باخيب آغ ساققال لاردان بيري « گلميشيك آلاهي ن امري
 پيغمبرين شرعي و سنين ايذنين له عدالتي ن احمده توي باشلاياق » دئدي . بو سؤزو
 ائشيدجك مهدي خان پورتوشوب اوجا سسله قيشقيردي : « آغزي نيز دئيه ني قولاغي نيزدا
 ائشيديرمي يا يوخ ؟ سيزدان شيديقينيز سؤزون معناسيني هئچ بيلدinizمي يا يوخ ؟
 ايستيرسينيز مني ائل- اوبادا خار ائديب كيمسه نين يانيندا باشيمي قاغزايا بيلمه يم . پرده
 عصمت ده اولان نازنين قيزيمي بير رعيت اوغلونا وئرمك له دونياني اؤزومه گولدوره م .
 «دونييا دولاندي كرمين باشينا و او آداملارين يانيندا خجالت اولدوغو ايچون اونون نيه بئله
 دانيشديغينا چوخ ناراحات اولدي . دوردولار همان وضي ن كي گلميشديلر كور - پئشمان
 قاييتديلار . احمد ايله عدالت ده بو سؤزلري ائشيديب هره سي اؤز ايچينده آحي چكيرديلر .
 عدالتين آتاسي طرفيندن باغدان ائشيگه چيخماغا ايذني اولمادان يئددي تئل او ياسمن
 زولف لريندن آييريپ باسدي سينه سي نين اوستونه و دايه سينه دئدي : « اوره گيم قرار
 توتماير . دئديگيم سؤزلري يازيب احمده گؤتورسن منه محبت ائديب سن . » سؤزلر
 سينه دن چاغلاياركن عدالت اوخور دايه ده يازير :

دولاننام باشي يان مهربان اوغلان
 اولله م بو دونياده دؤزمه ره م سن سيز
 او گوندن كي سنه ايلقار وئرميشم
 شاد اولوب دونياده گزمه ره م سن سيز
 لال اولسون آتامين آغزينا ديلي
 داغيلسين باشيندان قوه ومو ائلي
 قيريلسين كمر ي ايلسين بئلي

عليرضا ذيق

درديمي لقمانه يازمارام سن سيز
 ليلي مجنون كيمي چيخير داغلارا
 بولبول تك اوچاق قوناق بوداقلارا
 اوز توتاق اوبا ، اولكه ، يايلاقا
 تئليمي گردنه دوزمه رهم سن سيز
 كوسوب عدالتي آغلار قوبارسان
 باغريمين باشينا داغلار قوبارسان
 ويرانه ائيله ييب باغلار قوبارسان
 عشقين درياسيندا اوزمه رهم سن سيز

عدالت ، دايه نين يازديقلارينى آليب گيزلي حالدا اؤز آل يازماسي له آرتيردي كي : « احمد
 اگر گليب مني قاچيرماسان يقين بيل كي اؤزومي اولدوره جهيم . اؤزومو آرادان آپاريرسامدا
 سني اؤز قاتيليم بيليب قيامتده دامنندن ياپيشيب بوراخان دئييله م . »
 نامه ني وئردى دايه يه . دايه دؤزدي آخشام اولدي . آخشامين قارانقولوغوندا دايه گؤردو
 فيرصتدي باغدان چيخدي . دايه نين قوجا بير پيرانه آدام اولدوغوايچون باغا گيريب
 چيخماسينا هئچ مانع يوخ ايدي . گلدي چيخدي احمد گيلين قايسينا و قاينني تيققيلداديب
 احمد چيخدي گؤره كيمدي . گؤردو عدالتين دايه سيدي و آينده بير مكتوب . دايه ني
 ايچه ري آليب باشلا دي مكتوب اوخوماغا كي گؤردو عدالت يامان بير حالدا و اونا تسكين ليك
 وئريب اوره گيني آلمازسا ، اينتچارا قالخماسي چوخدا اوزون سورمز . احمد ايسته بير دايه
 بونون دئديگي شعر باياتي لاري دا يازيب عدالته گؤتورمك له اونلارين هر ايكي سينه يارديمجي
 اولسون احمد دئير دايه ايسه يازير :

دولاننام باشي يان دايه
 قوربانين اولارديم منده
 الف قديم دؤندي يايه
 مندن ياره سلام يئتير
 يار عشقينده گرفتارام
 حسرتيندن بي قرارام
 ناره يانان سمنده رم

احمد ايله عدالت داستانى

مندن ياره سلام يئتير

ياره دننه آغلاماسين

اوره گيمي داغلاماسين

ساخلاسين عشقين سئوداسين

مندن ياره سلام يئتير

احمد غم - محنت ايشيم

گؤزلريمدن آخير ياشيم

بودردى من نئجه چكيم

مندن ياره سلام يئتير

احمد ، يازيلان سؤزلرين آلتيني اؤز دستخطي له امضالايب آرخابين ليق لاوئردى دايه يه يئتيرسين عدالته .

دايه قايتماقدا اولسون گؤرهك احمد نئيله دي . گئجه ني ياتا بيلمه دي . هر نه قدر فيكر ائيله دي عدالتي نه جور قورتارا بير چاره تاپنامادي . ايلان ووران ياتدي احمد ياتنامادي . او صفي ن گئجه ني آييق قالا- قالا سحر اولدو . اوزونو آلاهدرگاهينا توتوب اورهك سؤزلريني بنله ديله گتيردي : « پروردگارا سن اؤزون منه بير يول نيشان وئر من نئيله يه بيل لم كي . وارسيز - دولت سيز بير آدامام اودا بيرارباب . اؤزون منه يول گؤستر آلااهيم !»

احمدين جنگ ايشلرينه علاقه سي چوخ ايدي . آت چاپپ قيلينج اوينا تماقدا ائل- اوبادا ديل لر اذربي ايدي . گؤزل بير آتي دا وارا ايدي . توزوناچاتان هئچ بير آت اولماميشدي او گونه جان . بير گوندوز داها گئجه يه قوووشوب احمد يئنه فيكي رده ايدي . يادينا دوشدو اصفهاندا بير دوستو وارمحمد آديندا . كئچميشلرده همدا نا گلديكده اونلارا قوناق ايدي . قلبيندن كئچدي كي عدالتي گؤتوروب اصفهانا آپارا و بئش - اون گون اوردا قوناق اولماقلا گؤره فلك نه گتيرير باشينا . ايندي يا مهدي خان مجبور قاليب گلر اصفهانا بيزيم تويوموزو ائله ر يادا داليميزجا قشون يوللاماقلا هر ايكي ميري بيرگه اؤلدوروب ياخاميزي قورتارار . آما احمد اصفهان فيكري ن گئدير . گئجه نين ياريسي اؤته ركن ، باشلا دي اصفهان سفرينه حاضرليق ياپماغا . يئمك- ايچمك دن هر نه لازم ايدي آتين تركينه ويري ب گؤزلردن کنار گيزلي بير يئرده باغين دال طرفينده آتيني ساخلا دي . آتين آغزينا دا كئچه باغلا دي كي كيشنه ييب ائله سه سسيني كيمسه دويمايا . نظر سالاندا گوردو باغدا بير قدرتلي آغاج وار

عليرضا ذيق

. كمندي آينده چين - چين ائلهيب وار گوجو ايله اونو آجادا بركيديب ياواش- ياواش اوزونو چكير دووارين اوستونه . كمنده بير توو وئريب او يئردن كي بند آلميشدي بوشالدي گلدي احمدين آينه . كمندي دوواردا بركيديب سالدي باغين حيه طينه كي عدالتي قاجيراندا گنجيكمه يه . آت او قيليقي قالدي كمند بوقيليقي و احمد اوزونو عدالته يئيردي . عدالت ، غم درياسينا جوموب يوخويادالميشدي . احمد باشلايير سازلا - سؤزله عدالتي آييلتماغا :

بسدير گؤزه ليم بو قدر انتظار

اگر «ليلي» اولسان «مجنون» ون گلدي

حسرتينده گؤيلوم اولدو بي قرار

اگر «شيرين» اولسان «فرهاد» ين گلدي

احمد گوردو عدالت اويانان دئييل . باشلايير سؤزون دوامينا :

آچ خمار گؤز لر ين غفلت دن

اويان سير سؤز لري بير - بير ائيله يك بيان

آچيلسا دان يئري گؤرسه نر نشان

اگر «اصلي» اولسان «كرم» ين گلدي

گوردو عدالت اويانمير سؤزون اوچونجوسون بئله دئيير :

احمد اجل جاميني ايچمي شم

يار يولوندا باشي جاندا ن كئچميشم

آتامين آنامين تركيم قيلمي شام

اگر «صنم» اولسان «غريب» ين گلدي

احمد گوردو اويانمير دئيي ياخچي دي كي آيري بير سؤز لر ده اوخويام :

آلا گؤز لو ناز لي دلبر

گولو وئرمه خار ه بالله

سنين عشقيندن اينجي بير

اوره گيمده ياره بالله

كافير اولماسين بو گونده

سينه مدي داغدا دوگونده

پروانه يم گول عشقينده

احمد ايله عدالت داستانى

اؤزومو ويررام ناره بالله

شاه مردانه سيخيللام

يقين بو دردي نن اؤللم

ميناده قوربان كسيللم

ناموس غيرت عاره بالله

عدالت كي او جور ناراحت و درين يوخويا دالميشدي شاه مردان آدي گلديكده گوردو قولاغينا سس گلير . آما ديكسه نسه ده اويانمادي . دئي امكاني وار يوخودو گوروره م . گؤز لرين برك سيخدي كي گؤرسون بو سس بيرده گلسه دورا گوره نه خبردي . گؤز لرين يوماركن منتظردي . سؤزون آخيري ني احمد بئله دئير :

احمد سوروبش حاليمي

سن شاد ائيله خياليمي

كولك ترلان شيكاريمي

من وئرمه رم ساره بالله

احمدين آدين و سسين ائشيدهركن گؤز آچيب گوردو احمد دوروب باشي اوستونده . سؤيله دي : « احمد قوربانين كسه رديم نه قيليق گلدين ؟! سن بيل صمد آلاه بير نفرين خبري اولمادي كي ؟ » عدالت سئوينجيندن آز قالا قول - قاناد آچيردي . سؤز وئردي كي كيمي بو گئجه اوردا ايدي . احمد نه ايچ ون گلد يگيني و هاراي ا گنده جك لريني عدالته آيدن لاداركن عدالت ده اؤزونه لازم اولان وسايل لري گؤتوروب دولانا - دولانا گلديلر كمندين يانينا . آسيلي كمندن ديرماشيب دوو ارا چيخديقدا كمندي چؤووروب دوو ارين بو بيري اوزونده بركينديلر . زويولدويوب باغين ائشگينه دوشه ركن كمندي آچيب آپارماق لاري هئچ ياد لارينا دوشمه دي . احمد عدالتي آلد ي آتين تركينه و گئجه نن ووردولار آرادان چيخديلار . سحر اولجاق دايه گليب عدالتي يوخودان اويادا كي گورور يوخدور . اويان - بويان هر هارا كي نظرينه گليردي باش چكيرا ماما عدالتي گورمه يير . دئي گئديم نكه بان دان بير خبر توتوم كي بلكه گئديب بير يانا منيم خبريم يوخدي . دايه نكه بان دان سوروشدي : « عدالت دن خبرين وارمي ؟ دئديم آتاسي نان بير يانا چيخار منيم خبريم اولماز . » نكه بان بو سؤز وائشيدجك دوشدو قورخويا . قالد ي فيكره كي اربابا نه جواب وئره جك . دايه نن بير ليكده ائله بيل ايگنه ايتيريلر داليجا گزيرلر ، گؤز لريني هر يانا زيلله ييب هارا گلدي اختار يرلار . آنجاق باغين دال طرفينه

عليرضا ذيق

كئچديكده ، دوواردان آسيلي بيركمند گوردولر . كمندي گورجك نكهبانين گوزلري ايشيلدايب بير ايپ اوجونوناله كئچديگي ايچون سئويندي . دايه نين وضع - اوضاعدان خبري يوخ ايدي . بيلسه ايدي كي عدالتي احمد قاجيريب هئچ واخت سسيني بو تئزليكهچيخارتمازدي . مهديخانا خبر سالديلار كي عدالت قاجاركن بير كمنددهدوواردان آسيلي قاليبدي . مهديخان يارالي ايلان كيمي كي جاني آجيشاركن آز قالار اوزونوده سانجا اوز دؤوره سينه فيرلناركن آز قالير باغري چاتلاسين . فوري دستور وئيرير غلاملارا كي « كرم » ين ائويني آختاريب احمددن بير خبرتوتسونلار . غلاملار گنديب گليب دئيلر : « گئجه دندي احمددن خبر يوخدي.»

آنچاق چوخلي آرايب سوروشاندان سورا ، احمد ايله عدالتين ايزيني تاپيب بيرمي آتلي اونلاري توتوقلاماق ايچون دوشورلر يولا . اونلار گئتمكده اولسونلار گورهك احمدله عدالت نه جور گنديرلر او يولو . احمدين عدالت گئجه دن صاباحكي گونه جان آت چاپپ توز سالاركن يورقون حالدا گوزدن كناردا آتدان دوشورلر . احمد عدالته دئير : « بو داغلارين آراسيندا آزجادينجه لك سورا يولا دوشهريك . بونان بئله گوندوزلري دينجه ليب گئجه ني يول گئتمه لي بيك . نيه كي ايشيqliقدا گوروب ائله ين اولار و مهديخانا خبرگؤتوره لر . » آما غلاملار بوتون گون بويي اونلارين ايزينن آت چاپپ اوجاليقدا بير گه ديگين باشيندا ، احمد ايله عدالتي آشاغي دا گورورلر . آتلي لار بير - بيرلرله دانيشيب قرار قويورلار كي قارانقولوق قاووشاركن دوشوب اونلاري توتالار . ايندي هم غلاملار و همده احمد ايله عدالت منتظرديلر قارانليق اولار .

احمد باشيني عدالتين ديزي اوسته قويوب آزجا دينجه لمك ايسته دي . احمد تره شيرين يوخويا دالميشدي كي عدالت بير سس آنلا دي و گوردوداغلارين باشيندا قارالتي وار . بيلدي كي اولار - اولمايا آتاسينين آداملاري ديلاركي گليب لر اونلارين داليجا . اهمالجانا احمدني آيلتدي . « قالخ آباغه ائوميزيخليدي » دئيه رك احمد گوز آچديقدا گوردو عدالت دوز دئير . غلاملار دوردبير طرفي آلبيلار . چابوك - قيوراق آتيني حاضيرلاركن عدالتي تركينه آلدې . بيرايلان بوروقي ساليب توز- دومان ايچره غلاملارين آلبندن قورتولماق ايسته دي كي يوسقودا ياتميش بير غلام ، نجه كي اوخو قويدو كمانه ، اوخ توتدواحمدين دوشوندن . عدالت گوردو احمد آز قالير بيخيلا . عدالت زيرنگ ايدي به فوري احمددن صاحب اولدو . آتين دسته جيلوونوي كئچيرتدي آينه يولادوام ائتدي . بير مدت كئچديكدن صورنا گوردولر

احمد ايله عدالت داستانى

قارانلىق آز قالير ساويشا . احمدين ده يارالي حالدا دۇزومو قالماييب عدالتدن ايستەدي كي دايانسين . ائشيدين غلاملاردان كي بير مدت اونلاري تعقيب ائتديكدن صورنا ، احمدله عدالتين ايزيني ايتيريب قايتماق فيكرينه دوشدولر . دئديلر : « اربابادا بير سۇزدوزەلديب دئەريك » بئلهليك له قايديب گليب اربابين ائوينه چيخديلار . مەديخانا دئديلر : « احمدي اوخونان ووروب سالديق يئره . آما درەنين تركينده بير چايا دوشدويونه گۇره آلميزه كئچيرەمەديك . عدالتى دە قارانلىق دا ايتيريب نئيله ديك تاپا بيلمەديك . »

ارباب بونلارين سۇزونه اينانماييب شەرين دۇوره سينه نكەهان قويدو . ايندي گۇرهك احمدله عدالت نئيله بيرلر . عدالت گۇردو گئتديكجه احمدين حالي خاراب اولور . داغلارين باشيندا اصفهانين ياخينلاريندا عدالت آتدان دوشوب آل آتير احمدى يئنديرسين يئره . احمد آتدان دوشەركن هوشدان گئدير . عدالت ده بو فرصتدن استفاده ائديب آل آتير اوخو اونون دۇشوندن چيخارا كي قان فيشقىرير ائشيگه . عدالت آغليز سيزليز كي من بير قيز پارچاسي نين بيرى ، چۇلده آلمدن نه گله بيلەر . اورەگيندن چوخلي سۇزلكئچيرسە دە ياسمن زولف لريندن بيرتئل آييريب حزين سسله حاليني بئله آنلادير :

داد ائيله رم بو فلكين آليندن

يارسيز بو دونياده وار نهيه لازيم

زمستانه دۇندو آچان باهاريم

طاق اوسته بسلەنن نار نهيه لازيم

آييلدي قامتيم ياي اولدو حئييف

چكديگيم زحمتلر زاي اولدو حئييف

آخدي گۇز ياشلاريم چاي اولدو حئييف

باغبان سيز باغلاريم وار نهيه لازيم

عزيزينه م گوله ناز بولبول ائيله رگوله ناز

دونيا بير غم خانادي آغلایان چوخ گولن آز

بهرام آدلي بير اووچو ، عدالتين سسيني دويوب سسه ساري گئده ركن ، عدالت سۇزون

داليسيني بئله دئير :

عدالت ده دين ايمانين آرتيرا

شاهي مردان اۇزو مطلب بيتيره

عليرضا ذبحق

كىمسه يوخدي خبازه سنين گۆتوره

سئوگي سي اولن يار نه يه لازيم

عزيزيم باغدا داراچك زولفون باغدا دارا

بولبولو گولدن اؤتورچكىرلر باغدا دارا

بهرام قدم به قدم ياخين لاشاركن گۆردو گنج بير قيزلا اوغلان دي ، اوغلان دايارالي . بهرام زنگين بير آدام و قابيل بير شيكارچي ايدي كي اصفهانين كنارلايندا اؤزونه بير قصر سالديريب گونده اوچ - دۆرد ساعات قىردن چىخىب شيكارويراردي . اونون يانيندا داوا - درماندان هرزاد وار ايدي . سلام وئردى سلام آلدى و حال - قىضيه دن خبر توتاركن باشلادى احمدين يارالارينا ملهم قويوب باغلاماغا . سورا عدالته اوز دؤنده ريب دئدى : « قيامتين گونه جان سن منيم باجيم سان ! هئچ ندن قورخما . احمدين يارالارى ساغالاركن منه قوناق سيز . اوننان اويانا نه جور مصلحت بيلسه ز او جور ائله ريك . »

عدالت گۆردو غريب بير ولايت ده بو سؤزو قبول ائتمه سه نئيله يه بيله ركن . دئدى : « سيزين كيمي قلبى پاك بير اينسانين سؤزونو يئره سالماق منه هئچ ياراشماز . نه جور گؤيلونوزدور او جور اولسون . »

دوشدولر يولا . بهرام ، احمدى آتين تركينه آليب عدالت ده اؤزو تىكلىكده ، آت چاپىب قصره سارى يول دؤيورلر . قصره چاتديقدا بهرام تىزلىك له اتاق لارين بيرينده احمده تىز يئر حاضيرلايىب عدالته دئدى : « من گنديره م شيكارا كي يئمك ايچون بير زاديميز يوخدي . سنده احمدين باشى اوستونده اول كي بلكه هوشا گلدي . »

بهرام يولا دوشدو كده عدالت ده يورقونلوق دان ياتماسين دئيه بير آن اولور سادا قصرين باغ - باغچاسيني دولانماق ايسته دي . پنجره آچيق ايدي . يازين نسيمي وپردى احمدين اوزونه . احمد بالا - بالا هوشا گلدي . اؤزونه بيرتكان وئردى آياغا قالخسين گۆردو دورانمير . آغرى - اذيت بوغور بيله سين . ياخين ليقدا بير باليش وار ايدي . چكدي ياخينا ديرسك لندي . دؤرد اطرافينه باخيب گۆردو بو منزيلي اصلاً تانيمير . فيكري گتتدي عدالت ين يانينا و اونون هاردا اولدوغوندان نگران قالدي . قوهوم - قارداش ، ائل - قبيله هاميسي گؤزونون اؤنوندن كئچدي . احمدين دنيا دولانير باشينا و همين منزله گۆره ك فلك آليندن نه لر دئيبير :

گنجه - گوندوز درد آليندن سيزلارام

آيىلدي قامتيم كج اولدو فلك

احمد ايله عدالت داستانى
 نئيله ميشديم من بو ظاليم دورانا
 چوخ ستمله مندن باج آلدې فلك
 كسيلدي طاقتيم يوخدور قراريم
 جان ائوينده آرتيب منيم آزاريم
 مين نازي نان جان - جان دئيه ن دلداريم
 ايندي گؤز ائويندن نئج اولدو فلك
 فاغير احمد حسرت قالدې ائللره
 سير سؤزوموز داستان اولدو ديللره
 بو آيرىلىق نيه چكدي ايللره
 بيلم نيه منله لچ اولدو فلك

عدالت گوردو احمدين سسي گلير . سئوينجيندن دؤزوه نمه ييب قاچدي ائوه ساري .
 احمدې گؤره - گؤرمز ائله باسدي دؤشونه كي قوربانين كسرديم احمد . مين - مين شوكور
 كي هوشا گليب توختاييسان . قضا - قدرلريني بير - بيرلرينه آنلاداركن عدالت سؤيله دي :
 «جانمیزی بو ائو صاحيبينه بوشلويوق . آدي بهرامدي اؤزوده اووچو . گنديب شيكارا ايندي
 هاننان - گئژدن گلر .» ايكي سئودالي بير - بيرلرينه محبتدن و رشادتدن دئيب سؤيله ركن
 بهرام دايئتيشدي . بهرام احمدله اؤپوشوب اؤز سئوينجينې بيلديره ركن اونا اورهك وئردې .
 دئدي : « يارالارين اوزدن دي . تئزليكله بيتيشيب توختايار . آما اولده چوخ قورخموشدوم .
 قان سني ائله گؤتورموشدي كي دئديم قورتولماسان . مني اؤزه ن بيرقارداش بيل . قانيم
 سنه ائله قاينا بيركي سانكي ايللردې بير هاوادانفس چكمي شيك . آما منه ماجراني ، هر
 نه اولوب كئچيب ، آيدن ليق لايبلديره سيز كي آلمدن گلني سيزين ايچون اسيرگه مي يم .»
 احمد ماجرانين عيني ني آچدي آچيقلا دي و اصفهانه نه ايچون گئتديگيندن سؤز آچدي .
 همده اصفهاندا محمد آدلي بير دوستوندا ن صحبت ائله دي . بهرام محمدين كيملردن
 اولدوغونو سوروشدو و احمد دئدي : « شوكتلي جلاللي صياد بيگين اوغلودور » ائله
 دئيه نده بهرامين گؤزلري دولدو و باهارين بولودوتك گؤزلريندن ياش توكولدو . احمد دئدي : «
 منيم منظوروم سيزي ناراحات ائتمك دئيلدي . بيلسه يديم اوره گي نيز بو قدر كؤوره كدي
 هئچ دانيشمازديم .» دئدي : « يوخ احمد ! سن منيم كهنه يارامين اوستونه تزه دن بيريارا
 ويردين . دئدي : نيه قارداش ؟! » بهرام اوزونتولو حالدا بئله دئدي : « صياداوغلو محمد

عليرضا ذيق

دنديگن منيم اوره گيمين بير پارچاسي ايدي . باشاراتلي بير اووچوو ائل آليندن ياپيشان بير ايگيد ايدي . بير گون شيكارگاهدا بير جيراني هدف توتوب اوخ يايان قورتولاندا ، اياقيني آلتيندا كي داش بوشا گنديب اونودره نين تركينه آتميشدي . اونو قورتارماغا ماجال اولمادي . باشي اوسته چاتينجا ، او جان وئرميشدي . بيز ايکيميزده صياد اوغلوبوق . محمده منيم قارداشيم ايدي . « احمد ايله بهرام بير - بيرلريني باغرينا باسيب قوزوايله قويونمله شن کيمي دويونجا آغلاشديلار . بهرام دئدي : « محمد دئييب گلدیگن ايچون سنده منه قارداش سان . ايندي كي گنتمه گه بير يئريز و قايتماغا امكانيزوخدور ايسته رسه نيز قالين بوردا بيرگه ياشايق و گلن گونلرده قاضي گتيريب کبين لريزي کسدريم . » احمد قبول ائتي و يارالاري ساغالديقدان سورا بهرام توي ايچون حاضيرليق لار گوروب قوهوم - اقربادن دعوت ائتمکله يئددي گنجه - گوندوز توي توتولدي . آلايه هميشه بوتون بنده لرين شاد ائله سينغمگين ائتمه سين . ايکي ايلدي احمدله عدالت بهراما قوناق ديلار آما سانكي توي لاريندان هله ايکي گون کئچمير . خداوند حقيقت اونلارا بير اوغلان عطا ائدير . بهرامدا نجه كي کئچميش لري محمده شيکارا چيخاردي ايندي احمدله گندير . احمد ، بهرامدان او قدر محبت و انسانليق گوروركي ايللرين اؤتمه سي هئچ گوزونه گلدير . گون او گوندي كي گنديلر شيکارا و چوخ دولانسالاردا تورلارينا بير اوو دوشمه ييب . احمدله بهرامدا بير - بيرلريندن فاصله آچيب لار او حالدا بهرام دوربونو قويور گوزونه و بير جيرانين گلشين گوره ن کيمي احمده سس سالير كي آييق اول جيراني قاچيرما . احمد دؤنوب باخاندا گوردو جيران گلير . اوخو ياي قويوب هدف توتارکن گوردو جيرانين بير بالاسي وار ، داليجا قاچماق داداي . احمدين ديزلري دوشدو تيره تمه گه و بيخيلدي يئره . بهرام بو وضعي گوردو کده احمدين باشيني ديزي اوسته آليب « قوربانين کسه ردیم ، درديني سؤيله گوروم نه اولدو » دئيه احمد سازيني ايسته ييب و سازلا سؤزله بئله آنلاتدي :

قادير آلايه امداد ائيله

ياده دوشوب ائليم منيم

بير درده دچار اولموشام

ديليم چيخمير دئيه منيم

کؤنول دؤنمز سن تک دوستدان

اوره ک دولوب غملي پاسدان

احمد ايله عدالت داستاني

آيري دوشدوم ائل - اولوسدان

ديليم توتمور دئيمه منيم

سيخيللام شاه حيدره

سير وئرمه گليب گئدهنه

احمد دوشسون وطنه

بوننان بئله يولوم منيم

اوردا ايدي كي اوزون توتدو بهراما دئدي : « جيرانى كي گوردوم گليربالاسىنان ، اؤز - اؤزمله فيكرله شديم كي خداوند حقيقتين ايشينه باخ ! آنا - بالا اولدوقدا داغدا كي حيوانلاردا بير - بيرلريندن آيري گزميرلر . سن باخ منيم حاليمه كي اوزون مدتدي آتامدان ، آنامدان و ائليمدن آيري يام و اونلارين حاليندان خبرسيز . او دوركي ديلم توتمور دئيمه درديمي ! »
 بهرام دئدي : « آناشيلدي ! قالخ آياغه گئدهك ايندي . سورا دانيشاريق . » احمد ايله بهرام شيكار وورمادان يولا دوشوب گئديرلر كي ائوه گيرجك ، آتلاري چكديلر اصطيله و وارد اولدولار استراحت اتاقينا . احمد بهراملا درده شيب دئدي : « گؤيلوم آتلانيب وطنه گئتمك ايسته بير . بلكه ده اربابين اوره گي رحمه گلدي بيزه اذيتي كئچمه دي . نه جور اولسا عدالت اونون قيزي دي ، همده كؤريه جيك اوغلوموز « روشن » ايچون ، شايد كئچميش ايشلردن پئشمان اولاي . » بهرام دئدي : « ايندي كي گئتمك ايستيرسن بير هفته منه ماجال وئر تا هر شئي كي يولدا - سفرده سيزه لازيم دي فراهم ائديم . اوننان سورا گئتسه زيولوزدي قالساز ائوزدي . »

بير هفته تامام اولوب احمدله عدالت بهراملا گؤروشوب و داعلاشماق ايستيرلر . بهرام دئير : « بو قىليق اولماز . من سني اؤز محدوده ميزه جان گرگ يولا سالام . » احمد گئدير ، عدالت گئدير ، « روشن » گئدير و بهرام گئدير . احمد بهراما اوز دؤنده ريب سؤيله بير : « بوننان آرتيق زحمته دوشمه قارداشيم . بوننان آرتيق بيزلره خجالت وئرمه . قايت ! » بهرام « سيزي اؤز يوردوموزون حدودلارينا قدر گؤتورمه لي يم . » دئدي . يئتيشديلر او يئره كي بهرام گيلين محدوده سي اوردا قورتولوردي . احمد بهراملا اوپوشوب گؤروشهركن روشني باغرينا باسيب عدالت ايله ده وداعلاشدي . دوشدولر يولا گئديرلر . آما بهرام دوردوغو يئره باخيري . هر دنده احمدله عدالت ساحيلدن آيريليب دنيزه

عليرضا ذيق

دۇن گمي چي لرتك ، دۇنوب دالارينا باخاركن اورهك لريندن بئله كئچيردي : «چرخين دۇنردى اي ظاليم فلك ، نئجه قيب ايستك ليني ايستك لي دن آيبريسان . آجىماق يوخمو سنده ؟! » بونلارين گنتمه گي بهرامادا چوخ نيسگيل اولوب اوره گي جوشاركن گورهك هانسى شعرلر

سازين نغمه لرين قاريشير ديله گلير :

بو شيرين جانيمدان بير جان آيريلدي

يوواسين ترك ائديب گنده نه باخ باخ

كسدي طاقتيمي آلدې صبريمي

مني آغلار قويوب گنده نه باخ باخ

بهرام دئير آغلي . دئديكجه قيزيشير و گۇزلريندن باهارين بولودوتك ياش سوزولور . باخدي

گوردو احمدي ن عدالت آز قاليرلار گۇزدن ايتسين لر وسۇزلرين داليسين بئله دئير :

رقيب اولان فتنه سيندن يورولسون

خدنگ اوخلار سينه سينه وورولسون

گنت احمديم آلايه سنه يار اولسون

شيرين جانان دويوب گنده نه باخ باخ

بهرام دئير باخ فلكين ايشينه

گۇزه لر گۇزونون قانلي ياشينه

قارداش حسرت قالير اؤز قارداشينه

آتا - آنا دئيب گنده نه باخ باخ

بهرام عۇمرونده بئش - آلتى كۇينك آرتيق بيرتديغينا گۇره بيليردي كي ارباب اونو سلامت

اؤتورمه يه جك . اونا گۇره نيگران ايدي . بهرام ائوبنه قايتماق دا اولسون گۇرهك احمد ايله

عدالت نئيله ييرلر . او دقيقه لردي كي گليب يئتيريلر همدانين ياخين ليق لارينا . هئچ نه بين

فيكرينده اولمادان ، گنديرلر اولرينه كي غلاملاردان بيرى اونلاري گۇرچك اربابا خبر گۇتورور .

ارباب تئزليك له آداملارين توپلايب اونلاري ائوه چاتماميش توتوقلاديلار . گۇزبلك لري روشني

اونلاردان آييريب هره سينى بير زيندانا آتديلار . ارباب گنتدي قيزى عدالتين يانينا و هارا گنديب

هاردان گلدك لرينى سوروشوب جاواب ايسته دي . قيز جاواب وئرمك دن چكينه ركن امر ائتدي

اوشاغي گتيرسين لر . دئدي : « صمد آلايه آندا اولسون هر هانسى سۇزوم جاواب سيز

قالسا دستور وئره جگم اوغلونو آپايرب چايا آتسين لار . » عدالت هاي - هاي

احمد ايله عدالت داستاني

آغلاييب قيشقيردي آما بالاسيني اونلارين آليندن آنامادي . مهدي خان اويانداندا شهره جار سالديردى كى دويدوق دويمادق دئمه بين ائشيدىن اهالي كى بير هفته سورا احمد اعدام اولاجاق . احمد ايله عدالت بوردا قالماقدا اولسونلار گوره ك بهرام نئيله دي . بهرام قايتدي قصره . بير گون ايكي گون شيكارا گنديب گوردودوام گتيره نمير . احمدله عدالتين فيكري اونو بير آن راحت بوراخمير . گنجه ياتاندا اونلاري يوخودا گورور . گوندوزده كى اونلارين فيكريندن آلي بير ايش توتومور . بهرام گوردو اوره گى دوام گتيرمه يه جك . اسباب سفر گوتوروب آليجي قوش تك آتئين بئلينه قالخير . باد صرصرتك سورور و ايكي گونه وارد اولورهمدانا . آزا دولانيب سئير ائتديك دن سورا احمد گيلين ائويني سوروشوب تاپير . قاپيني چالديقدا كيمسه قاپي يا گلمه ينده قونشو ائويندن حال - قضيه ني سوروشور و گورور ارباب اونون آتا - آناسيني سورگون ائده ركن احمدله عدالتيه ده زيندانا سالديريب . زيندانين يئرين بلديگه نندن سورا ، بهرام چيخدي شهردن قيراغا . گنجه ني داغلاردا پناه توتدوكي گنجه ياريسي اونلارين يارديمينا گنده ركن نجاتلارينا چاليشا . بهرام ايستير گنجه ن احمدى قورتارسين كى سحره فته تمام دي و اونو اعدام ائده جكلر . بو وصفي ن بهرام گنجه ني قالدى چؤللرده . كمندين ، قيلينجين ، اوخون يابين و هريبر وسايلين گوتوروب ياواش ، ياواش گلدي زيندانين ياخين ليغينا . بئله باخاندا گوردو بير حاصاردي كى چكليب گنديب گويون اوزونه . كمندي آلينده چين - چين ائيله ييب وارگوجو ايله اونو آتدي زيندانين دامينا . كمنده ائله قيفيلاندي كى آل ايله سالسايدىن او جور كئچمزدى . بهرام ، اوزونو چكدي زيندانين دامينا و احمدى آخترماق دادى . بهرام بو وضعي ن آخترماقدا اولسون گوره ك احمد نئيله يير .

احمد زينداندا تك جانينا اوتوروب گاه عدالته فيكىرله شير ، گاه اوغلونا وبهرامى دا هئي ياده ساليب اوره ك سؤزلريني بئله دئير :

غريب يئرده قضا ايشين ايشله دي

ياره م اوسته ووردي ياره لر منه

چرخي دؤنموش منله يامان باشلا دي

گنيديردي آل اوسته قاره لر منه

ظالم رقيب گوردون منه نئيله دي

داغيتدي كؤنلومو برباد ائيله دي

آچيلماميش گولوم خندان ائيله دي

عليرضا ذيق

هرياندان كسيلدي چاره لر منه
مطلبيم ايسته رم شاه حيدر دن
ايسته سه قولونو سالماز نظردن
نجه كي سلمان قورتاردي داردان
يوكسه لر گويلره ناله لر مندن
احمدين حاليني گؤرنلر آغلار
سير رقيب شاد اولار دوست قاره باغلار
آتام اوغول دئييب اوره گين داغلار
يئتيره آناما صدالر مندن

احمدين سسي بهراما تانيش گليب سسه ساري يول دؤبور . بهرامين
اؤنونه كئشيكچي لر - نگهبانلار چيخير سادا هاميسي نان مبارزه آپايرب باشارديقجا اولنلاردان
قيرير . يئتيرير او يئره كي احمد اوردا زينداني دير . بير زئرمي دي كي اوستو گونبذ كيمي
آچيق دير . بهرام احمدي گؤرور سه ده احمد اونو هله گؤرمور . بهرام باشلا دي كمند ساللاماغا
كي احمده دئسين اؤزونو چك اوسته . آماما احمد كمندي گؤرجك ائله نظرينه گلدي كي
كمندي ساليرلار تا اونو چيخاريب آپارسينلار اعداما . احمدي قورخو گؤتوردي . آما بهرامين
سسي كي قولاغينا چاتدي ديزلري دوشدو تيرمگه كي بو سس نه قدر تانيش گلير
. باشيني قاغزايب يوخاري باخديقدا گؤردو دوستو بهرام دي گليب اونو قورتارماغا . احمد آل
آدي كمنده يئنديردى آشاغي ، سالي قولتوقلارينين آلتينا . كمندي بركيدي و سسلندي
محكم دي چكه بيله رسن . او وصفينن بهرام بونو چكيروسته تاكي ايكي جنگاور ، گؤز-
گؤزه ، سینه سينايه بير بيرلرينين اؤنونده قراتاپيرلار . بير - بيرلريني جاندان قوجا قلايب
اؤپوش گؤروش دن سورا بهرام دئيير : « دايانمادان آلدن چيخمالي ييق . » او يولدان كي
گلميشدي اويولدان داقا ييديرلار . او واختلار دي كي گئجه نين ياريسي دي و احمد ايله بهرام
شهر دن چيخيب داغلارا ياخين لاشيب لار . بونلار داغلاردا گئتمك ده اولسونلار بيز قالاق گؤرهك
سحر نه اولاجاق .

سحر اولجاق دار قورولوب آماده دي و ارباب منتظر كي احمدي زينداندان چيخاريب
گتيرسينلر كي آسيلماق واختي دي . جماعت ده گليب لر تاماشايا وهاي - كوي دن آغيز
دئيه ني قولاق ائشيتيمير . بو آندا بير دن خبر گلدي كي احمد زينداندان قاچيب دي . جماعت

احمد ايله عدالت داستانى

داغىلىب و اربابىن حيرصى حيرصين كسير . گنڊىب ياخين دان وضع - اوضاع گوردو كده بيلدي كى اونا يارديم ائدن بير نفر واردير . آما او دلاور كيمدى فيكرى بير يانا چاتمادى . چوخ دوشوندى و كودن سورا دئدى : « گنڊين عدالتى چوخ احتراملا بورا گتيرين كى بلكه اونون ديليندن بير سؤز آلدىق . عدالت آتاسى نين حضورنا چاتديقدا ، آتاسى اونون آباغينا قالخىب گولر اوزله اونو قارشىلادى و دئدى : « قيزيم من كى سنين دوشمانين دئيله م ، آتانا م . آرزوم سنين سعادتىن و تويون گورمك دى . سيزين عشقىزىن بير- بيرينه او قدر چوخ اولدوغون گوره ركن ، اوره گيم دوزه نمه ييب هر ايكيزى باغيشلا ييرام . تكجه بو گون گورموشوك كى بير نفر احمدىن يارديمينا گليب اونو زيندانان قورتارىب دى . سنجه او كيمدى بيزه تانيتدير تا اونلارا پيغام ساليم كى هئچ ندىن قورخمايىب گلسين لر تا توي - دوگون توتوب بؤيوك بير ضيافت وئريم .»

عدالت ماجرانى اولدن آخيرا اوخوياركن بيلدى كى بهرام گليب احمدى قورتارىب دى و بونلار مندن سؤز چكمك ايسته ييرلر . يوخسا آتام منى ايسته سه ايدى بيرجه جيگ بالامى مندن آليب چايلارا آتمازدى و گوز ياشلاريملا منى يالنىز بورا خمازدى . عدالت اوزونو توتوب آتاسينا دئدى : « آتاجان من سؤز ليريمى آنجاق سازلا سؤزله آنلادا بيللم . اؤزوده قول وئره جك سن كى منيم سؤز ليريم قورتولمايىنجا منله ايشين اولمايا . ارباب گوردو قول وئرمه سه بو قيزدان سؤز دئيه ن چيخمايا جاق .

عدالت يئددى تئل ياسمن زولف لريندن آييرىب باسدى باغرىنا بو سؤز لري اوخودو :

قادر آلايه امداد ائيله

دوشونمز انسان آليندن

سن اؤزون حق ديوان ائيله

بد اصيل دوشمان آليندن

عرشه قالخير فرىاد - آهيم

سندن آيرى يوخ پناهيم

كمك اول اؤزون مولا

قورتار منى سلطان آليندن

چوخ پريشان حاليم اولار

دائيم قال مقاليم اولار

عليرضا ذيق

هئچ ده بئله ظاليم اولار

داد بئله دوشمان آليندن

غيب آليندن وئر حاجتي بيز بولاق بلکه نجاتي قورتارگينا عدالتي بو گؤزلري قان آليندن مهديخانا بيچاق وورسايدين قاني چيخمازدي . غضب دن ائله جوشموشدي كي قان گؤزونون قاباغيني توتوموشدو . بير قويو وارايدى ايچي دولو ايلان ، تيمساح - سوسمار ايله . دوشمانلارين اورا سالديريب اؤلدوره دي . غلاملارا امر ائتي گؤتورون بونو ايلان چاهي نين باشينا . عدالتي ايلانلارچاهينا گؤتوردو كده آناسي آنلايب اوزونو وئردى قاباغا كي مگر آتادا اوولاديني اؤلدوره . مهديخان آلي نين داليسينان ائله بير سيلله ويردي خاتونا كي يئري گئت خطا ديده بو قيزدا ائله سندن اولوب . آناسي گوردو بونون قاباغيني آلايلمه به جك قاچدي هارا قاچدي قنبريگين ائونه كي مهديخانين قارداشي ايدي . دئدي : « يئتير داديمه كي مهديخان عدالتي ايلانلارين ايچينه آتير . منيم گوجوم چاتمادي . گل گور سن نئيله ييرسن ! » قنبر گلدي گوردى ياپيشييلار قولوندان آتيرلار قويونون ايچينه . سسلندي آل ساخلايين كي ايشيم وار . مهديخان دئدي : « آزجا دؤزون گوروم نه دئير » قنبر اونو چكيب قيراغاسؤيله دي : « بو غلاملار و آداملار كي اطاعتينده دي ، گورسه لر كي سن اؤز قيزينادا رحم ائتمى سن اوره ك لري سندن اوشويوب باشيندان داغيلارلار . » قنبريگين سؤزو اونا اثر ائديب دستور وئردى قيزي دوستاق ائده لر . اوزون توتدو غلاملارا كي آماده اولون چيخاق شيكارا . اونلار شهردن ديشاري چيخيب شيكارا گئتمك ده اولسونلار گوره ك احمدله بهرام نئيله ييرلر .

احمدله بهرام داغلاردا مسكن ساليب گليب كئچه جك دن صحبت ائديرلر . داغلارين صفاسيندان و اوندا اولان وقاردان - ياراشيقدان صحبت آچاركن ، بهرام سازي دؤشونه باسيب دئير : « احمد قولاغ آس گور بو داغلاردان منيم سينه مده نهر وار . »

تامام عاشيقلرين سئيرانگاهي سان

منزليم ، مسكنيم ، حياتيم داغلار

او ايلك گوندن سيزلره انس توتماشام

عزيتم ، شوكتيم ، بساطيم داغلار

باهار فصلي گول - چيچه گه دولارسيز

پاييز اولجاق گول رنگدن سولارسيز

احمد ايله عدالت داستانى
 اينسان گئده سيز يئريزده قالارسيز
 سيزدن روا اولار حاجتيم داغلار
 بولبول كيمي گول اوستونده اؤتمه سم
 ساللاردا داشلاردا مسكن توتماسام
 كؤنلومده كي نيتيمه يئتمه سم
 قيامته قالار حسرتيم داغلار
 بهرامام احمددن آيري دوشمه رم
 اؤلونجه بو سنودان واز كئچمه رم
 سيز اولماساز دردي كيمه سؤيله رم
 سئوگيليم ، همدميم ، صحبتيم داغلار

احمدكي قولايي بهرامين ساز صحبتينده ايدي بيردن گوردو اوزاقدان قره لتي گلير .
 دوربونله باخاركن اربابلا غلاملاري گوردو . تئز بهراما خبر وئردى و بهرام باخديقدا گوردو جلال
 - جبروتلا غلاملار اربابي دؤوره ليهيب شيكارداليندا ديلار . احمدله بهرام اونلاري ايزله ييب
 گوردولر بير چشمه نين كناريندا بساط قوردولار . بير عده سي شيكارا چيخدي بيرنفرده قالدي
 اربابا قفه قليان جورله سين . غلاملار يول آليب گليرلر او يئره كي احمدله بهرام اوردا ديلار
 . احمدله بهرام پوسقويا ياتيپ اونلاري گؤزله ديلر . بهرام دئدى سن بوردا قال و بوتوردان
 موغه ييت اول كي من اونلاري آتدان سالاركن ، توري چك اونلارين اوستونه قاجماقا
 ماجالاري اولماسين . بهرام اوخو قويدو كمانا و غلاملارين بيريني ووروب يئره سالدي . او
 بيرى غلاملار آتدان يئنيپ اونون دؤوره سينى آلاركن احمد يئتيريب توري آتدي اونلارين
 اوستونه و دبه شمك لرينه ماجال اولمادي . بهراملا بيرليكه غلاملاري كنديرله ييب اربابين
 هاوارينا گئتديلر . اربابين گؤزو بهراما ساتاشاندا گوردو جوان نه جور جوان ، بوغلار بورما
 چكيپ گئديپ قولاقلاري نين دالينا و گؤز لرينين غضبيندن خوف اوتورور اينسان جانينا .
 مهدي خان سسلندي : « جوان سؤزون ندير ؟ » دئدى : « سؤزوم اودور كي عدالتي ياريم
 ساعاتاجان گتيره سن بورايا ايشيم وار . » مهدي خان دئدى : « بوكئفده كي آل قولومو
 باغلاييب سيز نه ساياق گئديپ اونو گتيرمه لي يم ؟ ! » بهرام اربابي وادار ائتدي اؤز دست
 خطي له قارداشي قنبره نامه يازسين كي عدالتي دوستاقدان چيخاريب داغلاردا كي
 سئيرانگاهه گتيرسين . « مكتوبو وئرديلر غلاما آپاراسين قنبره .

عليرضا ذيق

قنبريگ مکتوبو آليب اوخودوقدان سورا چوخلي سئوينيب گئديرکي عدالتي دوستاقدان چيخارسين . عدالت عمي سيني قارشيسيندا گوروب ايشين نه اولدوسونو بيلديکدن سورا ، بو قورتولوش و موشتولوق ايچون عمي سيني آلريني اؤپوپ دوشورلر يولا . قاييDAQ گورهك بهراملا احمد نئيله بييرلر . اولومون قورخوسو اربابين جانينادوشوب سورونه - سورونه گلير دوشور بهراملا احمدين قيچلارينا . آما بهرام ، آجيمادان ائله تپيك گوپسه بيير مهدي خانين اوز - گوزوندن كي آغزي بورنونونقاني قاريشير بيير - بييرنه و سازلا - سؤزله اربابا بئله دئير :

بيير عرضيم وار ارباب سنه سؤيلايم
 هرايشين سونونو بيله سن گرک
 عرض حالي سنه بيان ائيله يم
 آدينني روزگاردان سيله سن گرک
 هر زامان بار وئرمز طولمون آغاجي
 کيملر باشا وئريب تختين تاجي
 احمد قارداشي يام اوزوم بيير اووچي
 توروما دوشوب سن اوله سن گرک
 بهرامام کسيليب قراريم داهي
 مرد ايگيتلر آلدن وئرمز انصافي
 شيمدي گلمزسه عدالت واللاهي
 اولوم قورخوسوندان آسه سن گرک

عدالتين گلمه سي اوزونا چکيب احمدله بهرامين دوزومو دولوب آل آتديلارقبضة شمشيره كي اربابي يئر اوزوندن يوخ اندهلر كي عدالتين سسي قولقلارينچاتدي . احمدله بهرامين آللري سوسداليب شمشيرلر دوشدولر يئر . احمدقاچدي عدالتين قاباغينا و اونو ساغ - سلامت گوردو کده گوزياشلاري سئل اولوب عمانه دؤندي . آما روشني كي اونون قوجاغيندا گورمه دي دنيا بيير آندا ييخيلدي باشينا . روشن ين آدي احمدين ديلينه گلديکده عدالت دؤزمه ييب آل آتدي قيلينجا يومولديو اربابين اوستونه كي بو اوشاقي مندن آليب چايا آتيردي . احمدين گؤزلريني قان توتوب يومولدي قيلينجي عدالتدن آليب اربابي اوزواؤلدوره كي قنبريگين سسي اونلاري ساخلاشديردي . دئدي : « مژدهلر اولسون كي اوغلونوز »

احمد ايله عدالت داستاني

روشن « ساغ سلامت دي . قيزيل گوموشله غلاملاري توولاييب روشني اونلارين آليندن قورتارميشام . غلاملاري يوللارام كي ايندي اونوگتيرسن لر . »

بو سؤزدن احمدله عدالت چوخلي سئوينسه لرده بهرام دئدي :

«سيزده اؤلدورمه سز من اؤلدوره جهيم . بوردان قورتولوب گئت سه نيز قورخوم بودوركي گئنه همان اويونلار باشي نيزا گله . قيين بو ظاليمه آجيمايين اونا . اؤلدورون كي شرين كؤكو كسيلسين !»

مهدي خان گؤزلريني عدالتين اوزونه تيكديكده ميلچك قانادي جان آتاسينا رحمي گلدي . دئدي قولاق آس بهرام قارداش گؤر نه دئييره م :

بير عرضيم وار سنه وفالي قارداش

بو ظاليم باباني باغيشلا منه

ايگيت لرده باغيش خاروارلا اولي

بو ظاليم باباني باغيشلا منه

آغلاماقدان جان جسدن اوزولدي

خزان ووردي باغ باچامدا يوزولدي

اولاجاق لار باشيميزا يازيلدي

بو ظاليم باباني باغيشلا منه

بهرام دئدي :

« باغيشلا سام گؤيلوم قرار توتماز . بو آدامي كي من گؤردوم بو ايش لردن آل چكه سي

دئيل . اؤز نوه سينه رحم ائتمه ين كيسمه يه رحم ائتمه ز! »

بو آنلاردا ايدي كي غلاملار روشني گتيريب تحويل وئرديلر . ارباب سسلندي :

« اؤلدورون مني كي بو آندان سورا ، ياشاماق منه حرام دير . كيسه نين اوزونه باخاجاق

گؤزوم قالماييب داها . آما اكر باغيشلاييب ياشاتديز مني ، سؤز وئيره م باشقا بير آدام

اولام . رعيت لرين مالين - مولكون قايتاراجام ونجه كي قيزيمين آدي عدالت دير حياتيمدادا

آن چوخ سئوديجيم ايش عدالت اولاجاق دير . وجدان آغريسي ، آغير بيرزاد دير . سانكي عؤمور

بو يو ياتميش بير اينساني سيز آيتدي نيز . »

علیرضا ذیحق

بهرامین ایسته‌گیله میرزالار گله‌رکن رعیت‌لرین حضوروندا ارباب اؤز دئدیکلرینی مکتوب‌لاشدیردی . احمدین آتا - آناسی‌داقایی‌دیبا ائل - اوبانین شن‌لیگی‌له بیرلیکده احمدله عدالته توی توتدولار .

بهرام بیر مدت همداندا قالدیق‌دان سورا ، احمد و عدالت ایله وداع‌لاشدی و روشنی باغ‌رینا باسیب خوش گله‌جک‌لر آرزولادی . اونلار آرزولارینا چاتان‌کیمی ، آلاه هامینی آرزوسونا یئتیرسین .

1378-دی‌آبی

احمد ایله
داستانلار
مجموعه

« احمد ایله عدالت داستانی » اثری جدید از « علیرضا ذیحق » منتشر شد

کتاب احمد ایله عدالت داستانی از سری داستانهای ترکی (عاشق اوبانی) اثر تازه منتشر شده علیرضا ذیحق نویسنده پرکار و توانمند شهرمان است. این کتاب ارزشمند برای علاقه‌مندان به ادبیات شفاهی آذربایجان بسیار سودمند می‌باشد. کتاب احمد ایله عدالت داستانی در ۲۹ صفحه و توسط انتشارات زوفا منتشر شده است. اولین خوی ضمن عرض تبریک و خسته نباشید برای مؤلف (علیرضا ذیحق) مطالعه این کتاب ارزشمند که سرشار از گنجینه های فولکلور است را برای خوانندگان توصیه می‌کنم.

۱۳۵۱ - مجله ایله دهده تورنوده آیلین ادبیسی مجله سسی نین بیاش کانسی اولارکن ۱۳۸۲ - مجله ایله ایسه دورین خوی درگی سنین باش بازارلی ایلدی.

ترولیدن آذربایجان گولوشوا (۱۳۶۱)، عشقانی ائل اوبانی (۱۳۶۱) و هلام حیدر داستانی (۱۳۶۶) دا گئیش اولچرده نشر اولوب بایلاق سوتون ادبیات سئوه ولرین استقبالی ایله اولغوشلیدی.

۱۳۸۰ - مجله درخیم شیشه آدلی حکایه لر مجموعه سسی زوفا انتشاراتی طرفیدن چاپ اولاراق، مطبوعات دایره ادبیسی حساده کیسه دیرلن دیرلیب حاقیندا نقیدی مقاله لر چیلدیش دیر.

بازجی نین بیر باشقا اثری ده داینگین اولدوزه آدلی حکایه لر مجموعه سسی دیرکی ۱۳۸۵ ایل ده نشر اولونارکن رتلیستی گر جو ایله معاصر اجتماعی

حیات عزیزین بدین تصویر و ساتارکن تخیلی دیر.

احمد ایله عدالت داستانی، علیرضا ذیحق، ین بیس اثری دیرکی ایلک دفعه اولاراق خلق دیندن آلیب مکتوب لاشیب دیر.

تراکز فروش:

۱- کتابفروشی سینا انطونوعلانی شهریار در خیابان طالقانی ۳۰ کتابفروشی ناصح در خیابان صفه‌زاده

عليرضا ذيق دن ايكي يئني اثر

آذربايجانين باجاريقلي و كوركفلي بازارلاريندان بيرى اولان عليرضا ذيق بو سون گونلرده ايكي اثريني نشره وئرميشدير. اينگين اولدوز و احمد ايله عدالت داستاني، بو ايكي اثر حجمجه كيچيك اولسالاردا انجاق محنوا باخيمدان اولدوقجا دولغون و ديرلي ديرلر. اينگين اولدوز حنكايه نولوسو دور، بو كينا با ۱۳ كيچيك حنكايه داخل دير، بو حنكايه لر، بازيما تاريخي ايله ۲۵ - ۱۲۰ ايل بوندان قاباغا عائيد ديرلر. حنكايه لر ۱۲۵۷ جي ايلدن ۱۳۶۲ جي ايللر آراسيندا اورتابا جيجان مطبوعاتدا بوندان اونجه نشر اولموشدولار كي بازار اولاري بير آرابا گنيرب و بير حنكايه نولوسو حالينا سالميشدير. حنكايه لرين ديلي عموم خالق ديلينه اولدوقجا ياخين دير و نشر باخيمدان بيريم ۲۵ ايل بوندان اونجه، نشر نمونه لر بيمزدن سايليرلار، ايكنجى اثر اشيق ادبياتينا عائيد بير اثر دير، ذيق جنابلاري شفاهي ادبياتيميز اوغروندا جالبشان و بو گونه فدهر مختلف مقاله و كيناب بو حاقدا بوراجان ادبياتچي لار بيمزدان دير، و «احمد ايله عدالت داستاني» ايسه بو جاليشمالارين بيرى دير.

اباشرا